

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 stycznia 2016 r. Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku zasądził od pozwanego D. S. na rzecz powoda M. R. kwotę 28.033,85 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14 maja 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda M. R. kwotę 3.819 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że D. S. do stycznia 2013 roku prowadził indywidualną działalność gospodarczą pod firmą (...), która po tej dacie uległa przekształceniu w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością o zbliżonej nazwie (...)D.. Pozwany był jedynym wspólnikiem tejże spółki i prezesem jej zarządu. Jednocześnie na początku 2013 roku D. S. zarejestrował kolejną indywidualną działalność gospodarczą pod firmą (...). Przedmiot działalności spółki i indywidualnej działalności gospodarczej prowadzonej przez pozwanego, był tożsamy, podobnie jak siedziby prowadzenia działalności. Obydwie firmy zatrudniały pracowników, zawierały umowy zlecenia w identycznych zakresach. Zatrudnieni współpracownicy nie byli w stanie rozróżnić na rzecz jakiego podmiotu, informację o tym na rzecz, kogo wykonywane jest konkretne zlecenie, pracownicy otrzymywali dopiero po wykonaniu prac. D. S. wskazywał, na kogo należy wystawić fakturę. Obydwa podmioty gospodarcze obsługiwane były przez ten sam system zliczający liczbę przepracowanych godzin. W dniu 1 lutego 2014 roku powód zawarł z pozwanym D. S. działającym, jako (...) umowę o współpracę na mocy, której powód miał wykonywać na jego rzecz usługi w postaci technicznego wsparcia w projektach, nadzorowania prac na projektami, wykonywania specjalistycznych projektów typu inżynierii odwrotnej, dokonywania specjalistycznych tłumaczeń angielsko - polskich i polsko - angielskich oraz miał także świadczyć usługi doradztwa i prowadzenia szkoleń dla pracowników zleceniodawcy. Umowa została zawarta na czas nieokreślony z możliwością jej rozwiązania z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia. Strony zgodnie ustaliły, że realizacja usług odbywać się będzie na podstawie ustnych lub pisemnych zleceń, a podstawą rozliczeń będą faktury weryfikowane przez zlecającego. Przy czym akceptacja faktury oznaczać będzie akceptację prawidłowego wykonania usług, a brak akceptacji usługi musi być złożony wykonawcy w formie pisemnej. Dodatkowo, poza pisemną umową, pozwany zaproponował powodowi korzystanie z samochodu służbowego. Samochód taki został oddany do dyspozycji powoda w kwietniu 2014 roku. Był to jeden z kilku pojazdów wziętych w leasing przez spółkę (...). W maju 2014 roku powód otrzymał również od D. S. komplet kluczy do biura oraz chip elektroniczny. W kwietniu 2014 roku pozwany zwrócił się do powoda z prośbą o fakturowanie swoich usług na dany miesiąc w następnym miesiącu na spółkę (...). Od maja 2014 roku do kwietnia 2015 roku, powód w ten sposób fakturował swoje usługi. Ostatnia z faktur wystawiona na (...) spółkę z o.o. dotyczyła pracy wykonywanej w marcu 2015 roku na łączną kwotę 14.447,28 złotych i faktura ta została zaakceptowana przez pozwanego. W drugiej połowie kwietnia 2015 roku D. R., działając zarówno jak członek zarządu spółki (...), jak i osoba reprezentująca firmę (...), poinformował swoich pracowników i współpracowników, że złożył wniosek o upadłość (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w związku z czym zakończył współpracę z większością osób, w tym z pozwanym. Po spotkaniu powód wystawił z datą 29 kwiecień 2015 rok dwie faktury na (...) D. S.. Fakturę za usługi wykonane w marcu 2015 roku na kwotę identyczną jak faktura wystawiona na (...)D., czyli na kwotę 14.447,28 złotych oraz drugą fakturę z tytułu usług wykonanych do 27 kwietnia 2015 roku na kwotę 13.586,58 złotych; obydwie ze wskazanym 14-dniowym terminem płatności. A następnie drogą mailową przesłał faktury pozwanemu, który odmówił ich płatności pismem z dnia 30 kwietnia 2015 roku, wskazując, że nie zlecał ich wykonania w ramach umowy. Jednocześnie pozwany złożył powodowi wypowiedzenie umowy z zachowaniem 3-miesięcznego okresu, informując także o braku możliwości zleceń w okresie wypowiedzenia.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o złożone przez strony kserokopie dokumentów, w szczególności w oparciu o pisemną umowę o współpracy i jej wypowiedzenie, faktury Vat wystawiane przez powoda zarówno na spółkę (...), jak i na firmę (...), protokołu przekazania mienia, korespondencji stron, które to dowody ocenił jako w pełni wiarygodne, zwracając uwagę, że nie były kwestionowane przez strony. Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił również w oparciu o złożone wydruki z systemu (...)D. W. T., które zaliczył w poczet materiału dowodowego w oparciu o art. 309 k.p.c. Sąd Rejonowy uwzględnił również w pełnym zakresie zeznania złożone przez świadków

P. G. i W. W., mając na uwadze, że żaden ze świadków nie był w stanie jednoznacznie wskazać na rzecz, którego z podmiotów powód świadczył swoje usługi, ale obaj zgodni byli, co do tego, że wykonywał on prace projektowe, nadzorował projekty, zajmował się pracami administracyjnymi, wnioskami urlopowymi. Sąd pierwszej instancji zwrócił uwagę na zeznania świadka W. W., z których wynikało, że nie orientował się on, że pozwany prowadzi także indywidualną działalność gospodarczą, a wiedzę taką uzyskał dopiero na spotkaniu w kwietniu 2015 roku, kiedy wszyscy pracownicy lub współpracownicy zostali poinformowani o złożeniu wniosku o ogłoszeniu upadłości spółki (...). Dopiero wówczas okazało się, że niektóre osoby wykonywały usługi nie na rzecz spółki, tylko na rzecz D. S. i że nie sposób było wcześniej tego rozróżnić. Podobnie świadek P. G., współpracujący zarówno z firmą (...), jak i (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością nie orientował się, który z podmiotów jest zleceniodawcą, bo zakresy prac były identyczne. Dopiero po wykonaniu konkretnego zlecenia otrzymywał informację od D. S., na którą z firm ma wystawić fakturę Vat. Świadczenie zgodnie także zeznali, że wszystkie prace wykonywane były na terenie tego samego biura. Sąd Rejonowy w pełni dał wiarę zeznaniom powoda, zwracając uwagę, że okoliczność związania stron umową potwierdziła jej pisemna treść, a warunki i sposób rozliczenia prac, także zeznania świadków. Zeznania pozwanego Sąd Rejonowy potraktował z dużą ostrożnością i dał im wiarę jedynie w zakresie potwierdzonym pozostałym materiałem dowodowym. Sąd uznał, że nie polegają na prawdzie zeznania D. S. w tej części, w której wskazał on, że umowa z powodem łączyła go jedynie przez okres miesiąca, a następnie powód zatrudniony został przez spółkę (...). Powyższe stoi w wyraźnej sprzeczności z faktem wypowiedzenia zawartej umowy pismem z 30 kwietnia 2015 roku oraz z pozostałym materiałem dowodowym. Wystawianie faktur na spółkę miało miejsce na wyraźną prośbę D. S.. Dowodu na istnienie jakiegokolwiek umowy między powodem i spółką (...), nie może także stanowić fakt przekazania D. S. samochodu służbowego, który został wzięty w leasing przez spółkę (...), ani też fakt przekazania mu kluczy do pomieszczeń i chipa. Skoro współpraca bez względu na osobę zleceniodawcy wykonywana była na terenie tego samego biura, oczywistym było, że M. R. miał mieć do niego dostęp. Sam fakt zgody na korzystanie z samochodu, który znajdował się na środkach trwałych spółki (...), nie może przesądzać o tym, że powód współpracował właśnie z tą spółką, tym bardziej, że jak wykazał to materiał dowodowy, pozwany bardzo elastycznie traktował oba podmioty gospodarcze. Dowolnie żonglował współpracownikami, a fakturowanie wykonywanych usług miało niewiele wspólnego z rzeczywistym ich wykonywaniem dla konkretnych podmiotów. Z podobnych przyczyn dowodów potwierdzających współpracę powoda ze spółką (...) nie stanowią faktury za zakup biletów lotniczych dla powoda. Sąd Rejonowy oddalił wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego w zakresie księgowości rozliczania podatku VAT na okoliczność prawidłowości fakturowania usług przez powoda, uznając, że okoliczność ta nie miała żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Przechodząc do merytorycznej oceny powództwa Sąd Rejonowy wskazał na ogólną zasadę rozłożenia ciężaru dowodu wynikającą z art. 6 k.c. W ocenie Sądu pierwszej instancji, powód udowodnił zasadność zgłaszanych przez siebie żądań złożonymi dokumentami, zeznaniami świadków i własnymi wyjaśnieniami. Niewątpliwym jest, że strony zawarły umowę, którą pozwany wypowiedział dopiero w kwietniu 2015 roku. Zebrany w sprawie materiał dowodowy, pozwala również na stwierdzenie, że w marcu i w kwietniu 2015 roku, powód wykonywał usługi, co przyznał w sprzeczności sam pozwany oraz, że usługi te swoim zakresem odpowiadały usługom określonym pisemną treścią umowy o współpracę zawartej z pozwanym. Żaden z zaoferowanych przez pozwanego dowodów nie pozwalał przy tym na ustalenie, że powód zawarł umowę ze spółką (...). Nie potwierdził tego żaden ze świadków, jak również żaden z dokumentów złożonych przez pozwanego. Sposób prowadzenia działalności gospodarczych przez pozwanego, zarówno tej indywidualnej, jak

i sprawowania zarządu w spółce (...), to jest brak wiedzy jego współpracowników co do tego czyje zlecenia wykonują, dowolność w wydawaniu poleceń co do fakturowania usług, jedno biuro, jeden system rozliczania czasu pracy dla obydwu podmiotów, nasuwa wniosek, że pozwany celowo nie wprowadzał takich rozróżnień po to, aby uniknąć w przyszłości płatności. D. S., jako prezes zarządu (...)D., najlepiej orientował się w sytuacji finansowej spółki. Mając świadomość jej niewypłacalności, nadal w marcu i w kwietniu 2015 roku zlecał wykonywanie usług współpracownikom własnym

i osobom współpracującym ze spółką. Dodatkowo, jak sam zeznał, nakazywał fakturowanie wykonywania projektów tylko na ten podmiot, z całą pewnością posiadając wiedzę, że wynagrodzenia za usługi nie zostaną uregulowane.

Zdaniem Sądu Rejonowego, tak oczywiście naganne, sprzeczne z zasadami współzycia społecznego zachowanie pozwanego w żadnym razie nie może być aprobowane i obciążać strony powodowej.

W konsekwencji Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo w całości na mocy art. 750 k.c., w związku z art. 752 k.c.

O odsetkach Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z art. 481 § 1 i 2 k.c. z zastosowaniem art. 56 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, to jest w zakresie odsetek należnych do 31 grudnia 2015 roku, na zasadzie przepisów dotychczas obowiązujących, czyli zasądził odsetki ustawowe, a od 1 stycznia 2016 roku w związku ze zmianą w tej dacie przepisu artykułu 481 § 2 k.c., odsetki ustawowe za opóźnienie do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że niezrozumiałym jest podnoszenie przez apelującego by Sąd Rejonowy oparł swe rozstrzygnięcie na zasadach słuszności, albowiem Sąd ten dokonał materialno-prawnej oceny roszczenia w świetle przesłanek konkretnych przepisów, dokonując precyzyjnych ustaleń w sprawie w oparciu o przeprowadzony materiał dowodowy. Wprawdzie Sąd Rejonowy odwołał się w uzasadnieniu wyroku do zasad współzycia społecznego (k. 126 verte), niemniej uczynił to dokonując jedynie krytycznej oceny postawy pozwanego, co nie rzutowało na samą ocenę zasadności roszczenia w kontekście podstawy materialno-prawnej.

Dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia w sprawie Sąd Okręgowy w pełni akceptuje, czyniąc podstawą własnego rozstrzygnięcia, pozwany zaś nieskutecznie podnosi zarzut dokonania błędu w ustaleniach faktycznych. Nie ulega wątpliwości, że postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. winno polegać na podważeniu podstaw oceny dowodów z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna, czego jednak skarżący prawidłowo nie uczynił. W okolicznościach niniejszej sprawy, poddając w wątpliwość ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji oraz dokonaną ocenę zebranych dowodów, skarżący nie wskazał, na czym konkretnie polegała wadliwość postępowania Sądu pierwszej instancji, nie wskazał również jakie dowody zostały ocenione wbrew regułom wynikającym z treści art. 233 k.p.c. i jakie błędy popełniono przy ich ocenie. Pozwany ograniczył się do ogólnego stwierdzenia, że Sąd Rejonowy błędnie przyjął, by powód świadczył usługi na rzecz pozwanego. Apelujący wywodzi, że okoliczności sprawy świadczą o wykonywaniu przez powoda usług w ramach stosunku zobowiązaniowego z podmiotem trzecim.

Niewątpliwa jest w sprawie okoliczność zawarcia przez strony w dniu 1 lutego 2014 r. umowy współpracy na czas nieokreślony. Niewątpliwe jest również, że pozwany dokonał wypowiedzenia przedmiotowej umowy w dniu 30 kwietnia 2015 r. z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia. Już w kontekście powyższego nie można przyjąć za apelującym by umowa ta przestała obowiązywać przed jej wypowiedzeniem w dniu 30 kwietnia 2015 r. Skoro umowa ta zawarta była na czas nieokreślony, nie wygasła samodzielnie, zaś dla jej skutecznego rozwiązania wymagane było, zgodnie z § 7 pkt 2 umowy, zachowanie formy pisemnej. Jakkolwiek, zgodnie z art. 74 § 4 k.c., przepisów o skutkach niezachowania formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych nie stosuje się do czynności prawnych w stosunkach między przedsiębiorcami – co umożliwia co do zasady dowodzenie przez pozwanego, że umowa mogła zostać rozwiązana w jakikolwiek inny sposób - dokonanie przez pozwanego rozwiązania umowy w zastrzeżonej umową formie, przesądza o nieskuteczności stanowiska apelującego by przedmiotowa umowa została rozwiązana per facta concludentia. Niesporność okoliczności rozwiązania przez pozwanego umowy w dniu 30 kwietnia 2015 r. przesądza o tym, że do tej chwili traktował on umowę za obowiązującą. Gdyby pozwany w istocie uważał umowę za rozwiązaną poprzez czynności konkludentne, nie składałby oświadczenia o rozwiązaniu umowy. W konsekwencji pozwany niezasadnie upatruje czynności mających świadczyć o takim rozwiązaniu w okolicznościach wystawiania przez powoda faktur VAT na (...) spółkę z o.o., bądź korzystaniu przez powoda z samochodu pozostającego w leasingu tej spółki.

Skoro zatem łączyła strony umowa, która dawała powodowi podstawy do wystawienia faktury za wykonane usługi, to na pozwanym spoczywał ciężar wykazania, że usługi te nie były wykonane w ramach tego stosunku zobowiązaniowego.

Pozwany zaś ciężarowi temu nie sprostał. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, by o tym, że powód świadczył usługi w ramach dorozumianej umowy zawartej z (...)D. nie mogły świadczyć okoliczności takie jak wystawianie przez powoda wcześniejszych faktur VAT na tę spółkę, czy używanie samochodu będącego w leasingu tej spółki. Zasadniczo na ocenę tych okoliczności rzutuje struktura spółki (...) (pozwany był jedynym wspólnikiem i prezesem spółki), a przede wszystkim organizacja pracy i funkcjonowanie obu podmiotów. Pozwany prowadził działalność gospodarczą oraz spółkę w jednym biurze, bez jakiegokolwiek podziału organizacyjnego. Pracownicy biura nie byli w stanie określić, na rzecz którego z podmiotów wykonują czynności. Świadek W. W. dopiero na spotkaniu w kwietniu 2015 r. dowiedział się o prowadzeniu przez pozwanego działalności gospodarczej. Podkreślenia zaś wymaga, że w sprawie co do zasady irrelevantnym pozostaje czy powoda również ze spółką (...) łączyła jakakolwiek umowa i na jakich zasadach odbywały się między nimi rozliczenia. O ile zaś, jak wskazano wyżej, pozwany nieskutecznie wywodzi by umowa łącząca strony uległa rozwiązaniu per facta concludentia, w taki właśnie sposób mogła zostać nawiązana współpraca powoda ze spółką (...). Natomiast skoro powód miał podstawy do wystawienia faktury w ramach umowy zawartej z pozwanym w dniu 1 lutego 2014 r., a charakter świadczonych przez powoda usług zgodny był z tą umową, rzeczą pozwanego było wykazane, że te konkretne usługi powoda objęte spornymi fakturami były wykonane na rzecz spółki (...), a nie na rzecz prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Twierdzenia pozwanego co do sposobu wystawiania przez powoda faktur VAT z założenia jednakże nie mogą zostać uznane za wystarczające, albowiem w istocie odnoszą się one do wcześniejszych usług powoda. Nawet bowiem przy przyjęciu, że wcześniejsze usługi były świadczone na rzecz spółki, nie przesądza to by usługi wskazane w spornych fakturach były również wykonane na rzecz spółki. Pozwany nie zdołał zatem skutecznie podważyć zasadności wystawienia przez powoda spornych faktur.

Przedmiotem sporu nie była natomiast adekwatność świadczonej przez powoda pracy do przyjętej w spornych fakturach jej wartości, co pozwalało na uznanie roszczenia za udowodnione również co do jego wysokości.

Trafnie natomiast Sąd Rejonowy oddalił wnioski dowodowe pozwanego, albowiem przyczyny wystąpienia pozwanego z wnioskiem o ogłoszenie upadłości (...) spółki z o.o., czy ewentualne nieprawidłowości rozliczania się powoda z organami finansowymi państwa pozostają bez znaczenia dla oceny zasadności roszczenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.